

ODPRTO PISMO

Predsednik Republike Slovenije Borut Pahor
Predsednik vlade Republike Slovenije Janez Janša
Predsednik Državnega zbora Igor Zorčič
Predsednik Državnega sveta Alojz Kovšca
Minister za zdravje Tomaž Gantar
Generalni direktor ZZZS Marjan Sušelj
Predsedniki poslanskih skupin

Dobro jutro skuštrana Slovenija!

Ljubljana, 26. avgust 2020 - Pandemija Covid-19 je pretresla svet. Po zaslugi vseh nas je naša država, in njeni prebivalci, plačala relativno nizko ceno. So se pa do kosti razgalile številne pomanjkljivosti sistemov (oskrba starostnikov, zdravstveni, izobraževalni, varnostni sistem...), ki predolgo čakajo na ustrezne posodobitve in odpravo preživelih praks. Govoril bom o zdravstvenem sistemu, v katerem petindvajset let predano delam.

Pogodbeni izvajalci zdravstvene dejavnosti smo pretekli teden od generalnega direktorja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) prejeli poziv k realizaciji pogodbeno dogovorjenega programa zdravstvenih storitev (priloga 1). Poziv nas je osupnil. Država, in s tem tudi zdravstvo, se je za določen čas po izbruhu pandemije skoraj ustavila. Obravnave pacientov so bile odložene in spremenjene, ker smo izvajalci prejeli navodila kako naj varno delamo. Številni, predvsem zobozdravniki, niso smeli delati dva meseca. Še danes obstajajo navodila, kako naj varno delamo v sedanjih razmerah, ko število okuženih ponovno narašča. Vse to je povzročilo številne neopravljene storitve in podaljšalo čakalne dobe. In sedaj, ko še vedno ne delamo kot smo delali pred epidemijo, generalni direktor in Upravni odbor ZZZS zaskrbljeno ugotavljajo, da so se čakalne dobe podaljšale. Situacija je podobna, kot bi država prepovedala delo frizerjem. Po dveh mesecih pa bi ista država ugotovila in se čudila, da je število skuštranih ter dolgotrajnih Slovencev porastlo! Nato bi predpisala, da frizerji, ki so imeli dejavnost registrirano že na dan prepovedi (novih frizerjev ne rabimo!), lahko ponovno češejo in strižejo do 7 prebivalcev dnevno (po malo nižjih cenah kot pred prepovedjo - a to je že druga zgodba). Hkrati bi nato država pričakovala, da bodo v mesecu dni vsi ljudje ponovno imeli urejene pričeske. Dobro jutro, skuštrana Slovenija!

Zdravniki in zobozdravniki že pred epidemijo pogosto nismo bili zadovoljni s tem, kaj in kdaj pacienti dobite v našem zdravstvenem sistemu. V času epidemije se je dostopnost še dodatno poslabšala. Vendar ne pred in ne po epidemiji za to nismo krivi zdravniki in zobozdravniki ali drugi zdravstveni delavci in sodelavci. Velika večina nas vseskozi dela na meji zmogljivosti. Pogoji, v katerih delamo

so pogosto neoptimalni (zaradi neustreznih prostorov, opreme, nezadostnega kadra...). Številni med nami delamo preko delovnega časa, mnogi ne bodo izrabili dopusta. Če bi ne bilo tako bi se ZZZS še bolj čudil.

Vsaj dvajset let zdravništvo poziva odgovorne noslovnike tega pisma k nujnim spremembam zdravstvene zakonodaje, ki bodo prevetrile zbiranje in porabo sredstev za zdravstvo. A so interesi za obvladovanje 3,5 milijarde zbranih evrov za zdravstvo večji od želje da bi ustvarili varno, strokovno, solidarno, kvalitetno in ustrezno dostopno zdravstvo za vse državljane naše lepe domovine.

V nadaljevanju povzemam štiri temeljne točke, ki morajo biti upoštevane, če želimo slediti zgornji želji. To je izhodišče za zdravstveni sistem, ki si ga Slovenci, kot državljani Evrope, zaslužimo:

1. Pacient mora postati osrednji deležnik zdravstvenega sistema in mora imeti izbiro (zdravnika, metode zdravljenja, zavarovanja...),
2. Zdravniki in zobozdravniki kot nosilci zdravstvene dejavnosti moramo prav tako imeti izbiro, kako in koliko bomo delali (zaposleni v javni ustanovi ali kot zasebni izvajalci),
3. Plačevanje programov in koncesije so preživetje! Dostop do javno zbranega denarja mora biti enak za vse državljane v skladu s pravicami iz obveznega zavarovanja. Vsi izvajalci z dovoljenjem za opravljanje zdravstvene dejavnosti lahko izvajajo zdravstvene storitve, ki so pravica in so financirane iz javnih sredstev,
4. Nujna je konkurenca ponudnikov zdravstvenih zavarovanj.

Časa za trdovratno zagovarjanje državnega zdravstva (ki se ga napačno in ekskluzivno imenuje javno) ni več. Javno zdravstvo smo tudi zasebni zdravniki in zobozdravniki s koncesijami. V Sloveniji poleg javnega nastaja sistem vzporednega, povsem zasebnega zavarovanja in zdravstva. Solidarnost je s tem ogrožena. Tega, da bi zdravstveno zavarovanje plačevali dvakrat, si vsi državljani namreč ne morejo privoščiti.

Poleg tega številni starejši zdravniki in zobozdravniki takoj ko izpolnijo prvi pogoj za upokožitev prenehajo delati. To pred desetimi leti ni bilo tako. Še bolj številni mladi zdravniki takoj po diplomi ali specializaciji zapustijo domovino. Zaradi prekomerne administracije, nemogočih zahtev ZZZS in prekomernih obremenitev se dogajajo vračanja koncesij na vseh ravneh zdravstvene dejavnosti. Vse to ogroža obstoj dostopnega zdravstvenega varstva za državljane že v razmerah ko pandemije ni, kaj šele sedaj, ko jo imamo in bo trajala. Kot rečeno - čas se izteka. Čez pet let primarnega zdravnika (družinskega zdravnika, ginekologa, pediatra, zobozdravnika) ob sedanjih trendih, ne bo več imela od tretjine do polovice državljanov. Zato je s spremembami treba začeti danes. Zdravniki in zobozdravniki vas naslovnike ne samo opozarjamo, ampak vam pri tem ponujamo pomoč. Naj bo pandemija dobra v tem, da vas dokončno zbudi.

Igor Dovnik dr. med.
primarni pediater s koncesijo
predsednik Strokovnega združenja zasebnih
zdravnikov in zobozdravnikov Slovenije